

ВІДГУК

доктора філософії в галузі права, доцента

Дервянко Наталії Зеновіївни на дисертацію

Тимчишин Катерини Василівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення біологічної та екологічної безпеки: досвід України та країн ЄС» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»

Актуальність дослідження теми, обраної К.В. Тимчишин, зумовлена комплексом взаємопов'язаних правових, інституційних та безпекових чинників, що безпосередньо пов'язані із сучасними викликами у сфері забезпечення біологічної та екологічної безпеки, а також із євроінтеграційними процесами України.

По-перше, в умовах зростання біологічних та екологічних ризиків, спричинених глобалізаційними процесами, техногенним навантаженням, поширенням інфекційних захворювань, змінами клімату та воєнними діями, питання належного адміністративно-правового забезпечення біологічної та екологічної безпеки набувають системного характеру. Ефективність державної політики у цій сфері значною мірою залежить від чіткості нормативного регулювання, узгодженості повноважень суб'єктів публічної адміністрації та дієвості механізмів контролю і відповідальності.

По-друге, особливої ваги дослідження набуває у контексті євроінтеграційного курсу України. Право Європейського Союзу містить розгалужену систему директив і регламентів у сфері охорони довкілля, управління біологічними ризиками, державного нагляду (контролю), відповідальності за шкоду довкіллю. Порівняльний адміністративно-правовий аналіз досвіду України та держав – членів ЄС дозволяє не лише виявити структурні відмінності у правовому регулюванні, а й окреслити

конкретні напрями гармонізації національного законодавства відповідно до *acquis communautaire*.

По-третє, у сучасних умовах воєнного стану в Україні проблематика біологічної та екологічної безпеки набуває додаткового значення. Руйнування інфраструктури, ризику техногенних аварій, забруднення довкілля та порушення систем моніторингу потребують удосконалення адміністративно-правових механізмів реагування, координації та фіксації шкоди. Це зумовлює необхідність комплексного наукового осмислення відповідних інструментів публічного управління.

По-четверте, фрагментарність чинного законодавства України у сфері біологічної та екологічної безпеки, наявність прогалин і колізій, розпорошеність компетенції між органами виконавчої влади об'єктивно зумовлюють потребу у системному науковому дослідженні адміністративно-правових засад регулювання зазначеної сфери з урахуванням позитивного європейського досвіду.

Таким чином, дисертаційне дослідження є актуальним як у теоретичному, так і у практичному вимірах, оскільки спрямоване на формування науково обґрунтованих підходів до вдосконалення адміністративно-правового забезпечення біологічної та екологічної безпеки в Україні з урахуванням досвіду країн ЄС.

Дисертація К.В. Тимчишин відповідає основним вимогам до кваліфікаційної наукової праці. Структура роботи є логічною, послідовною та відображає внутрішню єдність поставленої мети й сформульованих завдань.

У процесі аналізу теоретико-методологічних основ дослідження авторкою ґрунтовно опрацьовано історіографію проблеми, визначено методологічну основу дослідження із застосуванням системного, структурно-функціонального, формально-юридичного та порівняльно-правового методів, а також цивілізаційного й синергетичного підходів. Це дозволило забезпечити комплексність та об'єктивність отриманих результатів.

Змістовною є характеристика системи суб'єктів забезпечення біологічної та екологічної безпеки в Україні та країнах ЄС, наведена у розділі 2 дисертації. Авторкою переконливо обґрунтовано особливості інституційної моделі Європейського Союзу, роль спеціалізованих агентств та принципів адміністративно-правового регулювання, зокрема принципів обережності, превенції та «забруднювач платить».

Позитивно оцінюються сформульовані здобувачкою пропозиції щодо удосконалення національного законодавства, зокрема ідея розроблення та прийняття комплексного закону про екологічну та біологічну безпеку, впровадження Seveso-подібного адміністративно-правового режиму, удосконалення системи адміністративних санкцій, створення національної електронної системи оповіщення та єдиного веб-порталу у відповідній сфері.

На увагу заслуговує також пропозиція щодо запровадження сучасних цифрових інструментів державного екологічного та біологічного нагляду, у тому числі використання алгоритмічних систем із визначенням стандартів їх валідації та доказовості.

Разом із тим, як і будь-яке комплексне наукове дослідження, дисертація К.В. Тимчишин не позбавлена окремих дискусійних моментів.

По-перше, у підрозділі 1.1 дисертації, присвяченому історіографії та методології дослідження, доцільним було б розширити аналіз сучасних зарубіжних наукових праць у сфері адміністративно-правового забезпечення біологічної безпеки, зокрема щодо впливу пандемічних ризиків на трансформацію моделей публічного управління.

По-друге, у підрозділі 2.2, де авторка аналізує досвід окремих держав – членів ЄС, залишено поза увагою досвід інших країн, що могли б слугувати додатковими моделями для порівняння. Вибір держав є аргументованим, однак потребує ширшого методологічного обґрунтування.

По-третє, у роботі було б доцільно ширше використати емпіричні матеріали правозастосовної практики, зокрема приклади рішень

адміністративних судів України у справах, пов'язаних із порушеннями вимог екологічної та біологічної безпеки.

По-четверте, дискусійною є пропозиція щодо створення окремого рамкового закону про біологічну та екологічну безпеку поряд із можливістю кодифікації екологічного законодавства, що потребує додаткової аргументації з точки зору співвідношення загального та спеціального нормативного регулювання.

Проте висловлені зауваження мають дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Вищезазначене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення біологічної та екологічної безпеки: досвід України та країн ЄС» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» є завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її авторка – Тимчишин Катерина Василівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Офіційний опонент –

доктор філософії в галузі права, доцент,

декан юридичного факультету

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

Н.З. Деревянко

Підпис Деревицька засвідчую

Начальник відділу кадрів
Міжнародного економіко-
гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука

